

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการพัฒนาบทบาทอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการ (อพมก.) ในระดับครอบครัว กรณีศึกษา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัด (ภาคกลาง) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการในระดับครอบครัว เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการในระดับครอบครัว และเพื่อศึกษาทัศนคติของอาสาสมัครต่อแนวทางการพัฒนางานอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการต่อการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในครอบครัว โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ อาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการ จำนวน 300 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไป ลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการในระดับครอบครัว ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการในระดับครอบครัว และทัศนคติของอาสาสมัครต่อแนวทางการพัฒนางานอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการต่อการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในครอบครัว หลังจากเก็บข้อมูลได้เสร็จสิ้นแล้ว ผู้ศึกษานำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำตอบ เปลี่ยนเป็นรหัสตัวเลข แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ในการคำนวณค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสถิติ t-test และค่าสถิติ F-test โดยเสนอผลการศึกษาในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยายและการวิเคราะห์ผลการศึกษา

สรุปผลการศึกษา

1. ข้อมูลพื้นฐานของอาสาสมัครฯ

อาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการ (อพมก.) ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและสมรสแล้ว มีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้อยู่ระหว่าง 6,001-7,000 บาท และมีระยะเวลาที่เป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ อยู่ระหว่าง 1-5 ปี

2. ผลการศึกษาลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการในระดับครอบครัว

ผลการศึกษาลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการในระดับครอบครัวใน 4 ด้าน คือ ด้านการให้คำแนะนำปรึกษา ด้านการส่งเสริมศักยภาพคนพิการ ด้านการช่วยเหลือ/ฟื้นฟู และด้านการประสานงานและส่งต่อ พบว่า อาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ มีลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือคนพิการในระดับครอบครัวในด้านการส่งเสริมศักยภาพคนพิการมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการให้คำแนะนำปรึกษา ด้านการประสานงานและส่งต่อ และด้านการช่วยเหลือ/ฟื้นฟู ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ในการช่วยเหลือคนพิการในระดับครอบครัว

ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ในการช่วยเหลือคนพิการในระดับครอบครัวใน 4 ด้าน คือ ด้านระบบการปฏิบัติงานขององค์กร ด้านการสนับสนุนจากสังคมชุมชน ด้านอาสาสมัคร และด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน พบว่า อาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ในการช่วยเหลือคนพิการมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานในด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านระบบการปฏิบัติงานขององค์กร ด้านการสนับสนุนจากสังคมชุมชน และด้านศักยภาพของอาสาสมัคร ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า อาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ในการช่วยเหลือคนพิการมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

4. ผลการศึกษาทัศนคติของอาสาสมัครต่อแนวทางการพัฒนางานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการต่อการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในระดับครอบครัว

ผลการศึกษาทัศนคติของอาสาสมัครต่อแนวทางการพัฒนางานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการต่อการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในระดับครอบครัวใน 5 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานในการฝึกอบรม ด้านการบริหารจัดการงานอาสาสมัคร

ด้านการประชาสัมพันธ์งานของอาสาสมัคร ด้านสวัสดิการอาสาสมัคร และด้านกฎระเบียบในการปฏิบัติการ พบว่า อาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนางานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการต่อการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในระดับครอบครัวในด้านการบริหารจัดการงานอาสาสมัครมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการประชาสัมพันธ์งานของอาสาสมัคร ด้านสวัสดิการอาสาสมัคร ด้านความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานในการฝึกอบรม และด้านกฎระเบียบในการปฏิบัติการ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า อาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการมีทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนางานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการต่อการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในระดับครอบครัวในระดับปานกลาง

5. ผลการศึกษาการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์

ผลการศึกษาการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ พบว่า อาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการเห็นว่าควรมีการอบรมด้าน CBR ให้มากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 49.9 รองลงมาคือ ควรมีการตั้งเครือข่ายของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ และต้องการเครื่องมือ อุปกรณ์สำหรับการช่วยเหลือคนพิการ เช่น รถเข็นคนพิการ ตามลำดับ

6. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานกับลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนางานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ พบว่า

ด้านเพศ พบว่า อาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ที่มีเพศแตกต่างกันมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานที่แตกต่างกัน

ด้านรายได้ พบว่า อาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ที่มีรายได้แตกต่างกันมีลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนางานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ที่แตกต่างกัน

ด้านระดับการศึกษา พบว่า อาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนา งานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาบทบาทอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการ (อพมก.) ในระดับครอบครัว กรณีศึกษา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัด (ภาคกลาง)” ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

ระดับนโยบาย

1. ภาครัฐควรมีการออกกฎหมายและมาตรการรองรับหน้าที่และการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ เพื่อเอื้อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครได้อย่างเต็มที่
2. ภาครัฐควรมีการกำหนดลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครที่ชัดเจน และสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานให้แก่อาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ
3. ภาครัฐควรมีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์งานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ รวมทั้งรณรงค์ให้ครอบครัวและชุมชนที่มีคนพิการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ
4. ภาครัฐควรมีการออกมาตรการในการเอื้อประโยชน์ให้ประชาชน และเจ้าหน้าที่ของภาครัฐและภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ เช่น การลาไปทำงานเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ จะไม่ถือเป็นวันลา เป็นต้น

ระดับปฏิบัติ

1. ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ที่มีผลงานโดดเด่นและเป็นที่ยอมรับ โดยการมอบรางวัลหรือการประกาศเกียรติคุณในการทำงานเพื่อสังคม ซึ่งจะเพื่อการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ

2. ภาครัฐควรมีการติดตามให้คำปรึกษาแนะนำ นิเทศงานแก่อาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ รวมทั้งติดตามผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ อยู่เสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ภาครัฐควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้และเพิ่มทักษะให้แก่อาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ในเรื่องต่างๆ เพิ่มเติม เช่น การพูดโน้มน้าว การชักจูง เทคนิคการสร้างเครือข่าย และเทคนิคการสร้างความสัมพันธ์ เป็นต้น เพื่อให้ครอบครัวและชุมชนที่มีคนพิการ หันมาให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือและฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในชุมชน รวมทั้งเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์และการดูแลคนพิการให้กับอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาคำคิดเห็นของครอบครัวคนพิการและประชาชนในชุมชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการในระดับครอบครัว

2. ควรมีการศึกษารูปแบบในการพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการในระดับครอบครัวเพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมในการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะทัศนคติในการปฏิบัติงานให้กับอาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการในระดับครอบครัว